

157

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

IURI SAFRONOV

LAMBDA 0,76–420

EDITATA DE REVISTA
ȘTIINȚA ȘI TEHNICA

GHEORGHI GUREVICI

„COASA LUI CRONOS"

* *

IURI SAFRONOV

LAMBDA 0,76–420

Coperta-desen: NIC. NICOLAEV și AL DIACONU

Colecția „Povestiri științifico-fantastice"
Anul VII – Nr. 157 – Iunie 1961

(Rezumatul capitolelor precedente)

In secolul al XXIII-lea, cînd călătoriile interastrale deveniseră un fapt obişnuit, pe Ariel — unul dintre cei 5 sateliţi ai lui Uranus — a descins o echipă de cosmonauţi. Veniseră să pună în aplicare planul „Coasa lui Cronos", care prevedea tăierea lui Uranus în 12 fragmente, plasarea acestora pe orbite, deci transformarea lor în planete, care într-un viitor nu prea îndepărtat urmau să fie populate cu o parte din locuitorii Pămîntului. Printre cei ce lucrau pe Ariel se afla şi Mir, un tînăr telegrafist şi poet amator, îndrăgostit de frumoasa telegrafistă Iuna, care însă nu-i împărtăşea iubirea. Ea era îndrăgostită de şeful expediţiei, Dalin, şi nu pregetă să i-o declare. Mir află adevărul. Dalin, care e însă mult mai bătrîn ca Iuna, ia totul drept o glumă.

Cei de pe Ariel aveau la dispoziţie maşini cibernetice care se autoprogramau şi lucrau cu raze speciale ce tăiau cîmpul de gravitaţie, făcînd să dispară atracţia în locul respectiv. Maşinile cibernetice — ciburile — transmiteau de pe Uranus toate observaţiile cu ajutorul unor benzi de magnetofon pe care fusese imprimată o voce omenească. Pe unul dintre ciburi, Mir înregistrase vocea Iunei, ceea ce a sporit aversiunea fetei faţă de tînărul poet. Inainte de a se trece la secţionarea lui Uranus, fiecare dintre viitoarele planete (care trebuiau să fie urmărite de echipe aflate pe rachete) au primit cîte un nume simbolic: Poezia, Dansul, Drama etc. In sfîrşit, ciburile au pornit. Noile planete s-au format. In momentul cînd părea că totul s-a sfîrşit cu bine, Dalin primi o radiogramă: unul dintre telegrafişti, Kerim, anunţă alarma numărul unu: „Peste o oră şi douăzeci de minute, Ariel se va ciocni cu planeta Drama".

„COASA LUI CRONOS"

(Urmare din numărul trecut)

XV

Pentru iubire, timpi prea iuţi trecură
Şi vreme n-am avut nici pentru ură.
Ca să te uit, tot astfel n-a fost cînd.
N-ai să mă vezi tu fruntea-mi aplecînd.

Oboseala dispăru de parcă ar fi fost luată cu mîna. Ulterior, Mir şi-a amintit despre ea, mirîndu-se : „Dar eu... mi se pare că voiam să dorm !"

Alarma numărul unu prevedea ciocnirea lui Ariel cu unul dintre fragmentele lui Uranus. Probabilitatea acestui accident era destul de mare — aproximativ patru la sută (o şansă din două zeci şi cinci). De aceea fusese stabilit din vreme un plan de acţiune pentru eventualitatea unei catastrofe. De cîteva ori s-au organizat alarme experimentale, astfel că fiecare ştia ce are de făcut.

Dar în ultima clipă totul s-a dovedit a fi altfel decît se prevăzuse în plan.

Conform acestui program, pe Ariel fuseseră pregătite trei rachete pentru evacuare. Fiecare ştia în ce rachetă să-şi ocupe locul. Dar una dintre maşinile cibernetice de pe Uranus s-a rotit o dată în plus şi în loc de douăsprezece s-au ivit paisprezece fragmente. În urmă cu o oră, Dalin formase încă două grupe de observatori. În felul acesta, toţi oamenii rămaşi pe Ariel trebuiau transportaţi cu o singură rachetă.

Înainte de orice, Dalin ceru legătura cu rachetodromul. Toate rachetele, în afară de două, îşi luaseră zborul. Acum se pregătea de start grăsunul Gazlevi... Îi urma la rînd Anandaşvili — şeful nenorocitei planete Drama.

— Aminați plecarea, comandă Dalin. Am douăzeci și șase de oameni pe Ariel. În racheta comandamentului nu încap toți. Gazlevi, iei cinci dintre ei, iar Anandașvili — alți cinci.

— Dar sînt gata de plecare, replică persanul. Trebuie să las rampa liberă pentru gruzinul ăsta nervos.

— Iei trei oameni din echipa rachetodromului, ordonă Dalin, și doi de la depozite. Acum nu mai avem nevoie de ele. În ceea ce-l privește pe gruzinul nervos, să rămînă pe rampa de rezervă.

Și imediat se adresă Iunei :

— Fetițo, avem douăzeci și șase de oameni. Avertizează-i pe toți, ține-l minte pe fiecare în parte.

În caz de alarmă, Mir și Kerim trebuiau să transporte la rachetodrom toate materialele științifice. Arhiva era ambalată dinainte, așa că nu era greu de transportat. Cele mai interesante date însă au fost obținute astăzi. Toate acestea — fotografii, pelicule cinematografice, magnetograme — trebuiau adunate, împachetate cu grijă. Dar mîinile tremurau de emoție, ochii nu se puteau dezlipi de fereastră, de masa de foc, care creștea pe cer. A trecut un minut. Cît a mai rămas ? N-ar fi cazul să lase totul baltă, să fugă cît îi țin picioarele la rachetodrom ?

Mir alergă pentru o clipă în camera sa. Privi în jur — ce să ia cu sine ? Versurile ? Ele s-au născut aici, pe acest nefericit Ariel, tot aici să ardă, să piară. Cui îi mai folosesc ?

Iar cînd dragoste nu e,
Versuri să mai scrii — la ce ?

Între timp, Kerim încărca lăzile pe un cărucior automat, care se dovedi însă neîncăpător. Vîrî atunci o bună parte din materiale într-un costum gol de scafandru, pe care îl luă în spate ca pe un sac. Apoi o sui în cărucior pe Herta, care plîngea cu sughițuri, și o porni în urma lui în salturi line.

Mir fu nevoit să mai cheme un cărucior. De cît timp îl aștepta... ce încet se mișcă ! În sfîrșit, sosi. Mir îl încărcă cu baloturi. De ce întîrzie atîta Iuna și Dalin ? De dragul iubirii nu trebuie să uiți de viață !

Iuna nu era la comandament. Dalin stătea în fața selectorului, care avea doar un ecran aprins. Pe el se vedea obrazul fin al lui Anandașvili.

— Iei încă cinci ! țipa Dalin. Nu doi, nu trei — cinci ! Oricum, nu e nevoie de atîția oameni pe Oberon. Acolo există destui mecanici de rachetodrom și radiotelegrafiști. Îți dau oameni folositori : doi tehnicieni

pentru mașini cibernetice și cei mai buni transmisioniști, inclusiv pe Iuna.

Ce înseamnă asta? Șeful pleacă pe Oberon, iar pe Iuna o trimite cu Anandașvili?

Mir era înmărmurit. Din spate se auzi un țipăt. Iuna încremenise în cadrul ușii, ținînd în mîini geamantanul ei și pe cel al lui Dalin.

Bătrînul se întoarse către ea.

— Iuna, scumpo, așa e mai bine. Știi că eu sînt mult-viețuitor. Mai tîrziu ai să înțelegi...

Fata ridică fruntea. Vocea îi era asemenea unei corzi întinse gata să plesnească:

— Nu cumva ați luat în serios cuvintele mele? Eu am vrut doar să vă înviorez, să vă dau curaj.

Chipul lui Dalin exprima uimire:

— Ei, dacă e așa..., spuse el, neștiind ce să creadă.

Apoi privi la ceas, se îndreptă spre fată, îi luă un geamantan, îi sărută mîna și plecă.

— Nu întîrziați! strigă el din mers. Au mai rămas douăzeci și opt de minute. Mir, ai grijă de ea. După aceea vino încoace.

Mir se duse în magazie, alese scafandrul Iunei și se înapoie. Fata mai stătea încă în mijlocul camerei și privea la mîna dreaptă, aceea pe care Dalin o sărutase.

— Nu te mai întrista, Iuna, încercă să spună Mir, timid. Totul va fi bine. Și îmbracă-te mai repede.

O luă de mînă, cu blîndețe, fără să simtă nici un fel de gelozie, ba chiar compătimind-o.

Fata își smulse mîna.

— Să nu te apropii! țipă ea furioasă. Ce, te bucuri? Tot n-o să te iubesc. Te disprețuiesc! Întotdeauna o să te disprețuiesc!

Era un gest atît de brutal, atît de urît, atît de nedrept! Mir doar nu pleca cu ea, se ducea pe Oberon. Dar... nu mai rămîneau decît douăzeci și cinci de minute. Nu era timp să se supere, să explice, să convingă. O apucă de guler, ca pe o pisicuță, și o împinse cu picioarele înainte în costumul de scafandru. Asemenea lucruri se făceau fără greutate pe Ariel. Închise apoi casca. Dinăuntru, Iuna tot mai striga ceva.

XVI

Acel veac douăzeci,
În amurg. Tu — la zid,
Schingiuit, prins sălbatic în floare,
Drept în țeava cea neagră privești, neclintit.
Cît ești viu cînți-n veci
„Hai la lupta cea mare!"

Tînărul o așeză pe Iuna în cărucIorul automat și apăsă butonul. Rostogolindu-și șenilele, mașina alergă pe marginea drumului, care era foarte aglomerat. De-a lungul lui se grăbeau automașinile cibernetice de săpat, de cioplit, de măcinat, hurducînd din șenile, din roți, din labe. Mir le dăduse ordinul să se adune pe rachetodrom.

Astăzi, mașinile, toate pînă la una, erau roșii ; și praful de pe drum avea aceeași culoare ; și stîncile erau purpurii sau ruginii. Aceasta pentru că un sfert din cer era acoperit de un corp conic stacojiu — un uriaș bloc încins, din care oamenii se pregăteau să făurească planeta căreia i s-a atribuit numele Drama.

Nu mai era însă timp să privești și să memorezi. Rămăseseră douăzeci și trei de minute. Mir se repezi încă o dată pînă la magazie și aduse un costum de scafandru pentru Dalin.

Spre uimirea lui, bătrînul se înfundase gînditor într-un fotoliu din fața geamului, plimbîndu-și privirile peste bolta incendiată.

— Mai sînt douăzeci și două de minute ! Îmbrăcați-vă repede !

Șeful expediției își întoarse încet capul.

— Ia-ți un scaun, Mir. Așază-te lîngă mine. Chestia e... chestia e că noi n-avem de ce ne grăbi. Racheta noastră s-a răsturnat, a căzut de pe rampă. Azi au luat startul paisprezece rachete. Probabil că betonul a cedat. Aparatul zace pe pietre, are un suport rupt și o fisură în motor. Reparația trebuie să dureze trei zile.

— Trei ? Trei zile ? Deci... nu vom zbura ?

Pe Mir îl trecu o sudoare rece.

— N-ai noroc, continuă melancolic Dalin. Racheta lui Anandașvili e calculată pentru șase oameni, iar eu i-am impus încă zece. Mai mult ar fi periculos. A trebuit să rețin unsprezece. I-am oprit pe mecanicii rachetodromului — e o pedeapsă prea mare pentru o greșeală. I-am oprit și pe astronomi — pentru prezicerea sinistră pe care au făcut-o. A rămas și echipajul mașinii — ca nefolositor... și, iată, a trebuit să rețin și pe cineva dintre telegrafiști. Femeile — am fost obligat să le salvez, Kerim e cu nevasta lui... iar tu, Mir, ești singur.

Vorbea atît de liniștit, de rațional, dar Mir nu auzea nici un cuvînt. Se plimba prin cameră și-l munceau gîndurile : „Ce să fac ? Ce să fac ? Dacă racheta s-a răsturnat, n-o ridici în douăzeci de minute. Cu atît mai mult cu cît are un suport rupt. Să intru la Anandașvili ? Cum să mă vîr ? S-o îmbrîncesc pe Iuna, să-l arunc afară pe Kerim, să mă bat pentru un loc ?"

— Șezi, Mir, repetă Dalin invitația. Trebuie să murim cu demnitate.

Dar Mir nu voia să moară. Pentru ce, cum adică? El nici n-a început să trăiască.

Se aprinse un ecran pe selector. Era fața descompusă a lui Anandașvili.

— Ascultă, Dalin, tocmai am aflat că racheta ta s-a defectat. Fugi repede încoace, te aștept. Unde s-au înghesuit zece, intră și al unsprezecelea. Alcargă cît te țin puterile. Am timp. Zburăm în linie dreaptă pe sub nasul acestei Drame. Garantez.

— Nu, spuse Dalin.

— Scumpule, nu face pe prostul, lasă-te de donchișotisme. Ești cel mai necesar, cel mai bun specialist. Vino mai repede, te aștept. Rămîn eu în locul tău.

Dalin respinse cu hotărîre propunerea :

— Dacă se mai găsește un loc, ia pe cine vrei ! țipă el. Pe cine nimerești, pe cine ai la îndemînă și pornește-o imediat. Îți ordon, auzi ?

Chipul gruzinului se strîmbă, deveni trist și încordat. Ai fi zis că-și reține cu greu lacrimile. Dalin acoperi ecranul cu o draperie.

Cu respirația tăiată, Mir asculta discuția. Aștepta cu sufletul la gură ca Dalin să zică : „Stai, căpitane. Eu sînt bătrîn, am trăit destul, dar aici lîngă mine e un tînăr : imediat ți-l trimit". Deschisese chiar buzele să strige : „Trimiteți-mă pe mine, pe mine !" Totuși nu scoase nici un sunet. Ceva îl reținea. Nu face ca un om să implore... nici iubire, nici chiar viața.

Fără să se întoarcă, Dalin spuse :

— Îți mulțumesc că ai tăcut, Mir. Mi-ar fi fost neplăcut să te refuz și aș fi fost obligat s-o fac. Lui Anandașvili nu-i este permis să mai stea la start încă zece minute, să riște viața a șaisprezece oameni de dragul unuia.

Peste un minut scăpără o flacără..., apoi se micșoră și se depărtă spre stele. Ultima rachetă părăsise satelitul Ariel. Cu ea au plecat radiotelegrafiștii, inclusiv Iuna.

Dintr-o dată Mir se liniști. Se vede că era prea obositor să trăiești într-o continuă încordare. Nervii nu rezistă.

Și tînărul, în tăcere, se așeză alături de Dalin, privind la măreţul și tristul triumf al propriei morți.

Drama se apropia. Lui Mir i se părea că crescuse. Era ca o flamură portocalie de foc, desfășurată pe întregul cer. Pe fondul acestui steag, siluetele stîncilor din apropiere nu mai păreau roșii, ci arătau ca sculp-

tate în cărbune. („Roşu şi negru — doliu" — îi trecu prin minte lui Mir.)

Noua planetă încă îşi mai păstra contururile unghiulare. Gravitatea nu avusese timp s-o transforme în sferă. Gazul se prelingea de pe colţuri, care erau mai luminoase ca restul, avînd o culoare gălbuie. Din cînd în cînd, galbenul pălea, acoperindu-se de un strat roşiatic, dar imediat pojghiţa solidificată se prăbuşea, dezgolind adîncurile strălucitoare. Şi la vîrfuri, şi pe margini, totul era într-o continuă mişcare, ca şi cum cineva frămînta şi mesteca aluatul de foc. În mijlocul planetei, unde se concentrau gazele, jucau limbi de foc, colorate în albastru şi portocaliu. Poate că acolo ardeau metanul şi hidrogenul sau poate că fără să ardă ele se încălzeau şi străluceau, aşa cum se întîmplă în Soare.

Mir privea la tot acest spectacol cu o linişte uimitoare. Găsea chiar şi unele comparaţii. Ba, în gînd, începu să compună

Avea ochi roşii moartea
Şi limbi de flăcări, sute...

Nu mai căuta rimele. Se surprinse în timp ce versifica fără rost şi zîmbi. Să faci stiluri... cu zece minute înainte de a pieri ? Caraghios lucru şi deprinderea asta.

Spera ? Se prea poate că mai avea vreo nădejde. Îi vine greu omului să renunţe la speranţe, chiar atunci cînd e condamnat fără drept de apel... Dacă scapă ? Un pic de noroc ! Astronomii de pe Ariel au experienţă, matematica e o ştiinţă exactă, maşina calculează fără greşeală..., dar dacă... Studiile s-au făcut pe baza formulelor lui Newton, corectate de Einstein, în concordanţă cu legea atracţiei universale. Dar astăzi, tocmai acest cîmp de atracţie a fost sfărîmat.

— Ce credeţi, ieşim din încurcătură ? întrebă Mir.

— Nu ştiu, prietene, e îndoielnic. Pot să-ţi promit că moartea va fi uşoară. Viteza reciprocă e de 25 de kilometri pe secundă. O lovitură, o explozie şi totul se transformă în vapori. Inclusiv noi.

— Mă prefac în vapori ? Lui Mir nu-i venea să creadă.

Se uita cu atenţia încordată pe fereastră. Desigur, aşa priveşte un căpitan care a pierdut cîrma vasului. Iată, e purtat spre stînci. Acum se ciocneşte... Dar poate că acolo există un loc de trecere, un golf nepericulos, o lagună în spatele unui recif ? Nu-i aşa că se întîmplă ?

Steagul de foc a devenit o cortină ce se întinde de la un munte la altul. Din ea ieşeau valuri, unul mai mare ca altul. Deodată perdeaua a dispărut, iar la orizont au rămas numai limbile acelea uriaşe, mereu schimbătoare, ca orice flacără. Şerpi de jar dansează peste munţii negri, ţîşnesc fîntîni de foc... Pe neaşteptate, unul dintre ei, sărind peste cea mai apropiată înălţime, acoperi clădirea postului de radio.

Veşnicul, tăcutul Ariel se umplu de tunetul şi vuietul pălălaiei. Vîrtejul de foc urla, şuiera, mugea, bubuia.

Şi Mir se gîndi : „Asta-i sfîrşitul !"

Ariel era înconjurat de flăcări, se afla în atmosfera altui corp ceresc. De îndată ce va ajunge la nucleul tare — explozia. Şi cu asta, basta.

Le-a mai rămas un minut sau chiar mai puţin din viaţă.

Nu se putea face nimic.

Nici Dalin nu este în stare să născocească ceva. Stă cu privirile aţintite la geam, cu obrazul roşu, parcă scăldat în sînge. E fără putere, ca şi cum ar fi legat de mîini. In eroicul secol douăzeci se întîmpla uneori : ai voştri înving şi tu n-ai noroc ; te-au capturat duşmanii. Aşa sfîrşeşti : te leagă, te pun la zid, ochesc. Asta-i moartea — în ţeava neagră a carabinei. O priveşti în ochi şi cînţi.

Şi Mir începu să cînte. Cînta un imn vechi, de trei sute de ani, un imn el eroicului secol douăzeci. Cînta, stînd drept, pronunţînd cu rîvnă cuvintele uitate despre robi, despre ciocoi, cuvinte care de mult îşi pierduseră înţelesul.

Observă apoi că şi Dalin e în picioare şi cîntă, acoperind cu vocea lui vuietul incendiului. Iar flacăra era din ce în ce mai fierbinte şi mai luminoasă, izbucneau explozii, pe afară se auzeau bubuituri şi pocnituri — săreau în aer motoarele maşinilor cibernetice înţepenite pe drum.

„Hai la lupta cea ma-a-re !"

Cînta tînărul, cînta şi bătrînul. Aşa întîmpină oamenii moartea. Omul poate pieri, e muritor, dar nu se predă, pentru că el face parte din tagma învingătorilor. El moare, dar ceilalţi înving.

Au terminat de cîntat prima strofă şi refrenul, iar flacăra tot mai mugea în faţa ferestrei. Pe urmă începu să pălească, să se întunece, începură să se zărească prin ea siluetele munţilor de fier... după aceea se arătă cerul negru cu nori purpurii...

— Te felicit, Mir, spuse Dalin. Vei trăi.

Mir continua să cînte triumfător. Glasul lui răsună puternic în liniştea de pe Ariel. Prin fereastra întunecată se vedea şoseaua încinsă, cu maşinile cibernetice topite pe ea.

— Opreşte corul, spune Dalin zîmbind. Mir, aşază-te la aparatul de emisie ; acum vei lucra singur pentru patru. Cheamă observatorul, comandamentul, rachetodromul... trebuie să aflăm cine mai e în viaţă.

Mir se aşeză pe locul Iunei şi începu să ţăcănească, acţionînd maneta. Stînd în spatele lui, Dalin îl îmbrăţişă de umeri.

— La treabă, Mir ! Cei vii au multe de făcut. Cînd termini cu Ariel chemi rachetele. Paisprezece grupe, avem cu cine sta de vorbă. Nici noi n-o să lîncezim. Primim o rachetă de pe Pămînt şi-i vom vizita pe toţi, unul după altul. Îţi place să călătoreşti ? Sau să te trimit pe Drama, la Anandaşvili ?

Mir înţelese despre ce-i vorba.

— Dar Iuna te iubeşte pe dumneata, rosti el.

Dalin îl bătu pe spate.

— Iuna mai are mulţi ani de tinereţe. Are timp să se gîndească, să lămurească lucrurile.

În radioreceptor se auzi un piuit repetat. Răspundea observatorul, răspundeau refugiile comandamentului şi ale rachetodromului. Toţi sînt vii. Încăperile ermetice au rezistat.

— Vă felicit că trăiţi, îl rugă Dalin să transmită. Pentru orice eventualitate, staţi pînă mîine în adăposturi. Mîine luăm legătura.

Mîine !

Prima zi a creaţiei s-a încheiat.

Mîine va fi a doua zi a istoriei celor paisprezece planete create de om.

Traducere de ŞTEFAN IUREŞ şi DAN LĂZĂRESCU
(După revista „*TEHNIKA MOLODEJI*" nr. 6, 7 şi 8/1960.)

Pentru cititorii noştri doritori să cunoască mai îndeaproape cadrul în care se petrece acţiunea povestirii de faţă, dăm o cronologie a studiilor referitoare la Uranus şi cîteva date astrofizice ale acestei planete şi ale sateliţilor ei. Despre planeta Marte am publicat amănunte interesante în fascicula nr. 89 a Colecţiei (*„Este locuită planeta Marte ?“* de F. Ziegel).

CRONOLOGIE URANIANĂ

În ANTICHITATE, planetele transsaturniene (Uranus, Neptun şi Pluton) n-au fost cunoscute, fiind invizibile cu ochii liberi.

1690—1769 — În această perioadă, Uranus a fost observat de 16 ori, dar respectivii astronomi credeau că au de-a face cu o stea oarecare.

1764 — ROEDIKER îl consideră pe Uranus drept un satelit al lui Venus.

1769 — LE MONNIER observă de nouă ori această planetă necunoscută, dar, neţinîndu-şi ordonat registrele zilnice, nu izbuteşte să constate, printr-o simplă comparaţie a rezultatelor succesive, deplasarea lui Uranus printre stele.

1781, 13 martie — WILLIAM HERSCHEL, amator în astronomie, descoperă cu un telescop construit de el planeta URANUS şi astfel dublează întinderea sistemului solar (În unităţi astronomice, distanţa de la Soare la Saturn e de 9,5, iar la Uranus de 19,2).

1787, 11 ianuarie — W. HERSCHEL descoperă doi sateliţi ai lui Uranus : TITANIA şi OBERON.

1851, 24 octombrie — LASSELL descoperă alţi doi sateliţi ai lui Uranus : ARIEL şi UMBRIEL.

1883 — SCHIAPARELLI descoperă pe suprafaţa lui Uranus cîteva pete.

1948 — Este descoperit al cincilea satelit al lui Uranus : MIRANDA.

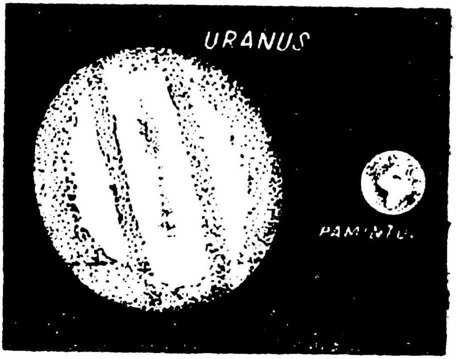
CÎTEVA CARACTERISTICI ALE LUI URANUS

DEPĂRTAREA MEDIE A LUI URANUS DE SOARE:

— în km = 2.869.100.000
— în unit. astron. = 19,191 (distanţa Pămînt-Soare = 1)

DIAMETRUL ECUATORULUI:

— în km = 53.400
— Pămîntul = 1 : 4,19

Comparaţie între dimensiunile lui Uranus şi acelea ale Pămîntului

VOLUMUL:

— în miliarde km³ = 75
— Pămîntul = 1 : 69

MASA:

— Soarele = 1 : $\frac{1}{22.800}$

— Pămîntul = 1 : 15

DENSITATEA MEDIE:

— Pămîntul = 1 : 0,22
— în g/cm³ = 1,359 (Terra ; 5,527)

ACCELERAȚIA GRAVITAȚIEI LA ECUATOR:

— Pămîntul = 1 : 0,78

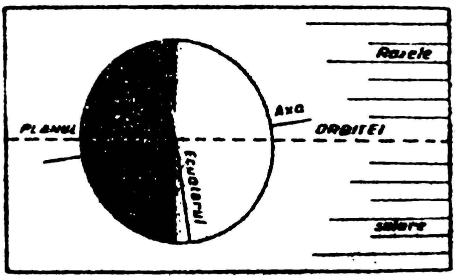
— m/s^2 = 7,7

PERIOADA DE ROTAȚIE:

10 h, 8

ÎNCLINAȚIA ECUATORULUI PE ORBITĂ:

98° (înclinația ecuatorului terestru : 23° 27')

Inclinația axei lui Uranus pe planul orbitei

VITEZA DE ROTAȚIE LA ECUATOR:

— în km/s : 4,3 (Uranus)

0,465 (Pămîntul)

INTENSITATEA RADIAȚIEI SOARELUI:

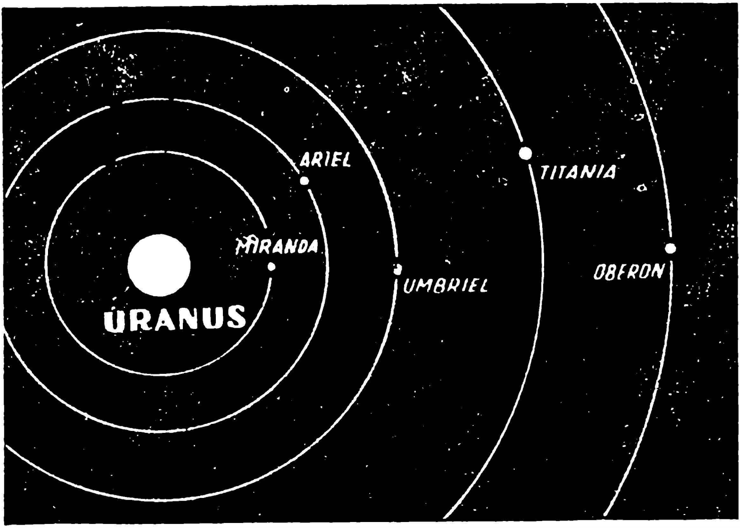
pe Pămînt = 1 : 0,0027

DURATA DE REVOLUȚIE ÎN JURUL SOARELUI:

în ani : 84,015 (adică 84 de ani și 7 zile)

ATMOSFERA: densă și formată în special din amoniac și metan

	SATELIŢII	Distanţa de planetă în mii km	Diametrul în km	Durata de revoluţie
I	MIRANDA	130,40	?	$1^z 9^h 56^m 00^s$
II	ARIEL	191,70	950	$2^z 12^h 29^m 21^s$
III	UMBRIEL	267,10	640	$4^z 03^h 27^m 37^s$
IV	TITANIA	438,20	1600	$8^z 16^h 56^m 27^s$
V	OBERON	585,90	1450	$13^z 11^h 07^m 04^s$

Orbitele sateliţilor lui Uranus

IURI PAVLOVICI SAFRONOV

S-a născut în anul 1928 la Moscova. In 1952 a absolvit Academia de inginerie pentru aviaţia militară „N. E. Jukovski". Actualmente este inginer candidat în ştiinţe tehnice.

De literatura ştiinţifico-fantastică a început să se ocupe de curînd. In 1958 a publicat în revista „Neva" romanul „Nepoţii nepoţilor noştri", scris în colaborare cu S. Safronova. In 1959, acest roman a apărut în volum la editura C.C. al U.T.C.L., „Tînăra gardă"; în august 1960 a fost reeditat în limba germană în R.D.G., iar în limba romînă va apărea la Editura tineretului.

De acelaşi autor a mai apărut în nr. 141 al Colecţiei povestirea „Intîlnirea din adîncuri" [1].

---

[1] Luîndu-ne după revista din care am tradus această povestire, numele autorului a apărut din greşeală F. Safronov *(n.r.)*.

„Să mă fi rătăcit ? — pe neaşteptate, gîndul acesta îmi fulgeră prin minte. Cu neputinţă !" Mai strigai de cîteva ori obişnuitul „Au-ú-ú !", sperînd că-mi vor răspunde prietenii cu care tocmai culesesem ciuperci în pădurea ce părea atît de liniştită. Dar n-auzii nimic în afară de un slab ecou şi am înţeles că într-adevăr mă pierdusem de ceilalţi. Nu-mi puteam da seama cu nici un chip în ce direcţie trebuie să apuc pentru a ajunge iar la vila prietenului de unde pornisem la această plimbare. După ce am chibzuit puţin asupra situaţiei, am hotărît să pornesc către răsărit ; am luat-o deci voiniceşte prin desişul de mesteceni tineri.

Deodată, dinspre apus, cerul se acoperi de nori. Se întunecă brusc. Unicul meu sprijin în orientare, soarele, se ascunse după o pătură groasă şi densă de nori. O ploaie rece de vară începu să răpăie printre frunzele copacilor.

Am grăbit paşii. Pînă la venirea nopţii trebuia cu orice preţ să ajung la terasamentul căii ferate. Dar n-am reuşit. Întrecîndu-mă, soarele coborî la orizont.

Turna tot mai tare. Timp de aproape o oră am bîjbîit prin beznă, sub ploaia torenţială. Începea să-mi fie frică. Crengi pe care întunericul le făcea invizibile îmi zgîriau obrajii şi mi se agăţau, îndărătnice, de haine. Mă împiedicam de o sumedenie de bolovani şi buşteni, pe care în timpul zilei nici nu-i observasem. Stropii reci de ploaie şiroiau pe piele, străbătîndu-mi cămaşa udă leoarcă. De vreo două ori alunecai în nişte gropi, din care m-am smuls cu greu, mînjit cu noroi din cap pînă în picioare.

Mă oprii, încercînd să descopăr un nou punct de reper, dar degeaba ! Steaua polară — după care, încă din copilărie, ştiam să mă orientez — era ascunsă în nori. Era pentru prima dată în viaţă că mă aflam într-o asemenea situaţie. Trebuia neapărat să iau o hotărîre.

Ud pînă la piele, mă decisesem să-mi întocmesc un culcuş pentru noapte sub un brad rămuros, cînd, deodată, auzii din dreapta, de foarte

aproape, lătratul sacadat al unui câine. Bucuria îmi dete aripi şi, uitînd de oboseală, mă grăbii în direcţia de unde veneau sunetele.

Ploaia se opri tot atît de neaşteptat cum începuse. Pe măsură ce înaintam, pădurea se rărea şi curînd, prin întuneric, începură să se distingă contururile unei case.

Ţinîndu-mă cu mîna de zaplaz, pipăii pînă ce găsii portiţa, o deschisei şi intrai în curte. Undeva, după un tufiş, lătra zgomotos un dulău — salvatorul meu de adineauri. Acum el nu mă mai preocupa. Urcînd scările cerdacului, am împins uşa şi am intrat în casă.

În prima încăpere nu ardea lumina. Cu mîinile întinse, mergeam prin cameră ca un orb, pipăind şi încercînd să nu mă lovesc de mobile.

— Este cineva pe aici? întrebai cu glas tare.

Nici un răspuns. Eram şi mai îngrijorat ca în pădure. Dintr-o situaţie absurdă, am nimerit într-alta şi mai şi, sau, cum s-ar spune, din lac în puţ. Nu-mi rămînea decît să mă mir de indolenţa stăpînilor casei, care uitaseră să încuie uşa de la intrare.

— Hei, răspundeţi! Nu ştiu de unde se aprinde lampa! strigai eu.

Alături se auziră paşi. La chemarea mea, intră cineva. Mă pregăteam să explic pe scurt cum de nimerisem într-o casă străină la o oră atît de tîrzie şi să cer găzduire pentru noapte. Bărbatul care intră nu-mi dădu însă răgaz să scot o vorbă.

— Ai sosit? Foarte bine. Ia loc!

Stînd în beznă, îl auzii cum împinge un scaun pînă la mine şi apoi, cu mîinile sale puternice, mă apăsă de umeri, silindu-mă să mă aşez.

— Să-ţi spun drept, continuă el, începusem să mă îndoiesc că mai vii. Avem destul de puţin timp la dispoziţie; bea, te rog, asta. Imediat îţi dau şi ceva uscat să te schimbi.

Îmi puse un pahar în mînă şi ieşi din odaie.

Fără să mă gîndesc, deşi ştiam bine că fusesem luat drept altcineva, am dat pe gît cu plăcere vinul necunoscut, dar gustos. Curînd gazda se întoarse.

— Şi eu am băut chiar acum, socoti el de cuviinţă să-mi comunice. Îmi puse pe genunchi o cămaşă uscată. Schimbă-te! şi ieşi din nou din cameră.

Îmbrăcai cămaşa cea nouă şi mă aşezai în aşteptarea grijuliului stăpîn al casei. Pare-se că mă ostenise rău de tot rătăcirea prin pădure, deoarece simţeam o durere surdă în ceafă şi un junghi ascuţit în articulaţiile mîinii.

Brusc, prin faţa ochilor începură să-mi plutească nişte pete albe, care se măreau continuu. Îmi frecai ochii cu mîinile, dar în zadar — petele albe se adunau într-una, de parcă erau o negură sau un văl.

Nu mai vedeam nici contururile obiectelor: dispăruseră acoperite de pînza lăptoasă ce-mi învăluia privirile. Așa ceva nu mi se mai întîmplase niciodată. Am strîns de cîteva ori pleoapele tare, încercînd astfel să alung ceața ce mă scotea din fire și, spre bucuria mea, într-adevăr începuse să se împrăștie. Prin vălul alburiu am început să zăresc în apropiere o pată violetă, ca de cerneală, cu sclipiri albastre. Cînd negura dispăru definitiv, îmi dădui seama că pata violetă nu este altceva decît un... ceainic. Acesta strălucea pe masă, ca și cum ar fi fost din sticlă violetă, și părea luminat dinăuntru de o lampă puternică. De altfel, tot peretele de alături era inundat de o neobișnuită lumină violetă.

Din întîmplare mi-am privit mîinile, și uimirea mea crescu: deveniseră albastre-verzui și transparente. Eram gata să jur că văd prin piele fiecare arteră, fiecare venă, ba, mai mult, vedeam cum pulsează în vase un sînge de culoarea smaragdului. Totodată, în cameră, ca și mai înainte, era întuneric. Singurul bec electric suspendat de plafon, dar vizibil în razele violete ale neobișnuitului ceainic, era stins.

„S-ar putea ca acest ceainic să fie într-adevăr de sticlă și să ilumineze din interior?" — mă gîndii eu, ridicîndu-i capacul. Nu, era de metal, dar înăuntru strălucea un lichid de culoarea albă străvezie.

Ușa odăii scîrțîi. M-am întors repede: o figură stranie mă privea din ușa întredeschisă. Doi ochi înciudați, de un verde închis, de la care părea că se împrăștie în toate direcțiile o mulțime de raze fine, o piele albastră-vînătă, un barbișon negru, niște sprîncene încruntate și stufoase, un păr rar pe creștet, toate acestea îmi dădeau impresia că am în față chipul furios al unui diavol luminescent.

Fizicește, simțeam că necunoscutul albastru mă vede prin beznă tot atît de bine cum îl vedeam și eu. Nu prea îmi era la îndemînă...

— Cine ești dumneata? întrebă el tăios.

— Dar dumneata...? întrebai eu buimăcit, dîndu-mă înapoi cu cîțiva pași.

— Te întreb cum ai ajuns dumneata aici? repetă el întrebarea, pășind hotărît în cameră.

Mîinile lui aveau aceeași strălucire ca și ale mele. Recunoscui vocea omului care tocmai îmi dăduse vin și o cămașă uscată.

— M-am rătăcit în pădurea din vecinătate, m-a apucat ploaia, m-a udat pînă la piele, pe lîngă toate astea mă chinuia o foame de lup și am găsit întîmplător casa dumitale. Ușa era deschisă și am intrat: voiam să rog să mi se dea găzduire pentru la noapte. Dumneavoastră însă nu m-ați lăsat să scot un cuvînt, ci mi-ați oferit vin și mi-ați dat rufe de schimb...

— De necrezut !... mormăi straniul personaj cu care stăteam de vorbă. Nici nu-ți poți imagina ce ai făcut... De fapt, eu port cea mai mare parte din vină. Nu trebuia să-l pun în lanț pe Urciun...

— Pe cine nu trebuia să puneți în lanț ? întrebai eu, deoarece nu-i înțelesesem replica.

— Pe dulăul meu, pe Urciun. L-am legat fiindcă așteptam pe altcineva, îmi explică el fără pic de chef, dînd cu amărăciune din mînă.

Prin fereastră se auzi lătratul cîinelui. Cineva străbătu curtea cu pași grăbiți și bătu repede în ușă.

— Cine-i ? strigă înfuriat interlocutorul meu.

— Feodor Grigorevici, sînt eu, Gurov !

— Întotdeauna întîrzii ! Intră !

Ușa se deschise cu zgomot, pași nesiguri răsunară pe coridor și în încăpere intră un alt om luminos, ținînd mîinile întinse de parcă ar fi fost orb. El privea undeva, pe lîngă noi, spre perete și începu să se scuze.

— Din cauza ploii a trebuit să aștept la stație...

— Din toată experiența noastră s-a ales praful. Porția dumitale de preparat a fost băută de un om care a ajuns aici doar din întîmplare. Cum te cheamă pe dumneata ? mi se adresă Feodor Grigorevici.

— Piotr Andreevici Veselov. Sînt ziarist, răspunsei eu și în clipa aceea, nu știu de ce, parcă mi se făcu rușine și de numele, și de profesiunea mea.

Gurov se întoarse cu totul în direcția de unde auzea glasul meu.

— Și cum ai nimerit tocmai aici ?

Trebuii să reiau explicațiile.

— Așa..., spuse sec Gurov, după ce mă ascultă. Nostimă poveste... Acum ce putem face ?

— Nu mai avem altă cale, îi răspunse cu hotărîre Feodor Grigorevici, și apoi mi se adresă : Ascultă, ziaristule ! O să fiu concis. Din întîmplare, dumneata ai băut, în locul lui Gurov, noul preparat realizat în institutul nostru. Vezi acum ceea ce n-a văzut încă nici un om pe lume. Vezi nevăzutul. Acțiunea soluției nu va dura prea mult, doar două sau trei ore. Apoi trebuie să-ți revină vederea obișnuită. Ține minte — nici dumneata, nici eu nu avem voie să privim, în timpul experienței, la vreo lumină puternică. E clar ?

— Da... Aș avea numai o întrebare : preparatul dumneavoastră s-a mai experimentat pe oameni ?

— Nu. Este prima încercare. Dar nu te neliniști. Am luat și eu o porție și vom suporta totul împreună. Mulțumește soartei că nu ne-am pregătit să verificăm un vaccin de ciumă sau de lepră, căci te-ai fi

găsit acum într-o situație cam dificilă. N-ai nici o grijă, se va termina cu bine. Am verificat de nenumărate ori soluția pe animale și nu am înregistrat nici un caz de pierdere a vederii. Încă o remarcă: nu te speria de cele ce vei vedea, oricît de neașteptate sau neobișnuite ți se vor părea. Noi vom fi alături de dumneata. La rîndul dumitale, vei trebui să-i descrii cu lux de amănunte lui Gurov tot ceea ce observi. El va face procesul verbal al experienței.

— De vreo zece minute văd tot ce există în cameră.

— Ce anume vezi? se interesă Gurov, scoțînd repede din buzunar un blocnotes.

I-am povestit despre ceainicul cel straniu și violet.

— Gurov! Mai scrie: dumneata iradiezi o lumină albastră! adăugă Feodor Grigorevici. În special mîna dumitale, mai jos de cot. Ce-i cu ea?

— Pe cînd veneam încoace, m-am lovit tare de un butuc. Pare-se că am o vînătaie.

— E pur și simplu minunat! exclamai eu, cercetînd mîna lui Gurov. Văd fiecare vinișoară din vînătaia dumitale. Mai mult, văd conturul lucrului de care te-ai lovit. Ți-a lăsat amprenta pe piele.

— Dacă ai putea vedea luminescența corpului dumitale, dacă ai vedea cum ți se contractă și pulsează arterele! adăugă gazda noastră, privindu-l atent pe Gurov.

— Profesore, dar e o victorie totală! exclamă Gurov. Dumneata vezi mai mult decît ne-am așteptat.

— Liniștește-te, îl întrerupse Feodor Grigorevici. Să ducem întîi experiența pînă la sfîrșit și abia după aceea să facem considerații asupra rezultatelor. Notează observațiile noastre. Permite-mi, se miră el, luînd în mînă carnetul în care Gurov făcuse însemnări. N-ai să mai descifrezi nimic din aceste hieroglife! Așa se scrie?

— Bine, dar nu văd absolut nimic, se scuză asistentul profesorului. În jur e o beznă...

— Ah, da, da! Am uitat că nu ai luat preparatul. Dă-mi voie să-mi notez impresiile.

Luă creionul lui Gurov și înșiră cîteva fraze cu un scris calm și caligrafic. În comparație cu rîndurile sale, notițele lui Gurov mi se părură la fel de indescifrabile ca și scrierea cuneiformă.

Ce straniu arăta acum întreaga încăpere! Fiecare lucru părea luminat din interior, avea o strălucire proprie, nemaivăzută. Dominau tonurile calde: și dulapul din colț, și scaunele din jurul mesei deveniseră portocalii, ca o coajă de mandarină; pereții — roșiatici, plafonul — vișiniu închis. De după perdelele de la ferestre străbătea o lumină albă, deși afară era noapte.

— Preparatul nostru acţionează în momentul acesta cu toată intensitatea, spuse Feodor Grigorevici. Putem s-o pornim la drum.

Ne îndreptarăm spre ieşire. Mă amuzam să-l privesc pe Gurov, care, spre deosebire de noi, nu vedea nimic prin beznă şi, întinzîndu-şi mîinile înainte, mergea, străduindu-se să nu se lovească de vreo mobilă. Nu trecuseră nici patruzeci de minute de cînd şi eu mă mişcasem în acelaşi fel prin această cameră. Acum, uitînd de oboseală şi de frig, eram captivat în întregime de neaşteptata experienţă.

Feodor Grigorevici deschise larg uşa, şi o lumină strălucitoare năvăli în încăpere. Niciodată nu mai văzusem ceva asemănător. Nu era o lumină de zi obişnuită, ci una foarte plăcută, de coloarea apei pe care o are marea în preajma ţărmului.

Pe neaşteptate, profesorul scoase un strigăt şi se dădu înapoi din uşă.

— Ce-i cu dumneata? sării eu, sprijinindu-l de umăr, şi privii în afară.

Înţelesei fără explicaţii: casa şi întreaga curte erau cuprinse de incendiu. Limbi de flăcări roşii, uriaşe, sfîşiate din cînd în cînd de vînt, jucau în jurul nostru. Se răsuceau în spirale, se avîntau în slăvi, se tîrau pe pămînt. Şuvoaie de foc şi mai strălucitoare, dar mai scurte, izbucneau din bîrnele casei.

— Arde! strigai, privind alarmat spre Gurov. Arde casa noastră!

— Unde? se miră vecinul meu, privind afară. Nu se vede nici o flacără, ba nici fum nu se simte.

— Dumneata nici nu trebuie să vezi, spuse liniştindu-se dintr-o dată Feodor Grigorevici.

Se aplecă spre Gurov şi-i şopti ceva la ureche.

— Ei, serios?! se mră acesta, notîndu-şi ceva în carnet. Oare se vede în realitate? E formidabil!

— Fii pe pace, Piotr Andreevici! mi se adresă gazda noastră. Nu-i nici un incendiu. Te-am rugat să nu te miri de nimic. Observă că limbile de foc nu iradiază căldură.

Era adevărat. Urmat de mine şi de Gurov, Feodor Grigorevici cobori de pe cerdac. Trecurăm prin bizarele flăcări fără să simţim nimic.

Împrejur, totul devenise neobişnuit. Întotdeauna e dificil să redai culorile în cuvinte; cu atît mai mult nuanţele excepţional de fine în care erau inundate obiectele din jurul nostru: copacii, iarba, straturile de flori, tufişurile luaseră o cu totul altă înfăţişare. Fiecare frunză, fiecare petală, fiecare firicel de iarbă strălucea asemenea unui felinar minuscul. Sub adierea uşoară a vîntului, culorile se revărsau în sute de tonuri, de la violet la purpuriu.

Feodor Grigorevici şi cu mine înmărmuriserăm ; încîntaţi de spectacol, nu mai eram în stare să scoatem un sunet.

— De ce tăceţi ? ne iscodi Gurov. Povestiţi-mi ce vedeţi ? Doar trebuie să redactez notele...

— O clipă ! îl întrerupse profesorul. Priveşte, ce-i acolo ?

— Unde ? întrebai eu.

— Uite, colo, după tufiş.

De sub crengi se ivi un monstru nemaivăzut, asemănător unui dragon din basme. Din ochi îi ţîşneau raze argintii. Un fum gros şi albastru îi ieşea din botul larg deschis. Pe cap i se înălţau coarne verzi, strălucitoare. Jivina începu să mîrîie şi o porni către noi. Fără să vreau, mă întorsei şi mă lovii de Gurov, care stătea nedumerit.

— Ce-i cu dumneata ? întrebă el.

— Urciun ! Fire-ai să fii, cum ne-ai mai speriat ! se auzi vocea lui Feodor Grigorevici.

Se duse direct spre fiară şi o mîngîie pe coarnele verzi şi pe creştet. „Dragonul" se ridică pe labele dinapoi, încercînd să-şi lingă stăpînul pe obraz. Prinzînd curaj, mă apropiai. Da, într-adevăr era un cîine mare ciobănesc, îi luasem însă urechile drept coarne ; ca toate obiectele din preajma noastră, îşi schimbaseră şi ele culoarea şi nu ştiu de ce păreau de smaragd.

Urciun ne mirosi, pe mine şi pe Gurov, apoi, dînd din coadă, se apropie iarăşi de Feodor Grigorevici. Pălălaia purpurie nu înceta nici o clipă să ne învăluie cu limbile ei reci, dar nu le mai dădeam nici o importanţă.

— Hai să mergem prin pădure, spre gară ! propuse gazda. Nu-i departe de aici. Vom reuşi să ne întoarcem tocmai cînd va înceta acţiunea preparatului.

După ploaie, pădurea părea de basm. Stropi mărunţi de apă, strălucind cu mii de flăcări multicolore, atîrnau de frunze şi de firele de iarbă. La cea mai mică adiere, picăturile cădeau ca o ploaie de nestemate. Ai fi zis că piticii din poveste au împodobit această pădure obişnuită cu podoabe minunate, şi tot ei au zugrăvit în culori vrăjite fiecare firicel de iarbă, ca să ne uluiască cu tainicele lor comori. Şi, într-adevăr, aveam de ce să fim uimiţi. Cele mai obişnuite lucruri deveniseră neobişnuit de atrăgătoare.

— Priviţi ce-am găsit ! strigă mulţumit profesorul. Fiecare soi de ciupercă luminează într-altfel. Ia, haideţi să culegem cîteva pentru micul dejun !

El smulse cîteva ciuperci, care, prin iarba aurie, păreau portocalii. Nu mică fu mirarea lui Gurov, căruia i le înmînarăm : aşadar, noi, de la o distanţă de 10 metri, ştiam precis, după culoare, care anume ciupercă s-o culegem.

Deodată, Feodor Grigorevici ne chemă la el.

— Atenție, vin niște oameni. Să ne ascundem în tufiș. O să vă convingeți de superioritatea ochilor noștri.

De după ramurile roz-argintii ale tufei, vedeam clar chipurile albastre ale celor ce treceau. Erau un bărbat și o femeie în vîrstă.

— Sînt în stare să jur că pe bărbat îl doare capul, șopti Feodor Grigorevici. Uitați-vă la tîmpla lui stîngă... Luminează mai puternic decît cea din dreapta.

— Nu-mi vine să cred că ați putut determina acest lucru de la o asemenea distanță, replică Gurov.

— Nu crezi ? Hai să-l întrebăm !... Scuzați-mă, tovarășe, se adresă el trecătorilor cînd aceștia ajunseseră în dreptul nostru, pot să vă întreb ceva ?

Luată prin surprindere, femeia scoase un strigăt. Bărbatul tresări și se opri, privind atent înspre tufișul cufundat în beznă.

— Vă cer iertare, spuse profesorul, pășind pe cărare. V-am speriat.

— Puțin, răspunse fără chef bărbatul. Ce doriți ?

— Răspundeți-mi sincer la întrebarea mea. Dar fără echivoc. Vă doare capul ?

— Mă doare, ei și ? Altceva ?

— Simțiți o durere foarte puternică ?

— În tîmpla stîngă..., răspunse cel întrebat, din ce în ce mai uimit. Dar de ce doreați să știți acest lucru ?

— Doar așa. Am avut aici o discuție în contradictoriu... se eschivă Feodor Grigorevici de la un răspuns direct. Încă o dată vă cer scuze că v-am reținut. La revedere, vă mulțumesc foarte mult.

Femeia, strîngîndu-și speriată geanta la piept, trecu pe lîngă noi în urma bărbatului.

— Pe aici, în întuneric, trec tot felul de indivizi care sperie pe oameni. Ți-am spus că trebuia să plecăm mai devreme, auzirăm glasul ei.

Profesorul îl privi triumfător pe Gurov.

— Te-ai convins ? Pun diagnosticul la o distanță de zece metri de bolnav și fără nici un fel de șarlatanie.

— Extraordinar, Feodor Grigorevici ! explodă de bucurie Gurov. Și e doar un exemplu întîmplător, dar cîte aplicații folositoare nu se vor mai găsi acestei invenții ! Cred că vom putea recunoaște și procesele inflamatorii interne, iar, pe măsura micșorării luminozității, vom fi în stare să urmărim cum acționează asupra lor diferitele medicamente. Cred...

— Ai dreptate, Gurov, ai dreptate ! îl întrerupse profesorul. Dar despre rezultate vom discuta mai tîrziu.

Îi făcu semn lui Gurov, arătînd spre mine ; uitase în clipa aceea că

eu îi văd perfect în întuneric toate gesturile, iar celălalt, dimpotrivă, de-abia îi distingea silueta.

M-am făcut însă că nu observ nimic. „N-are încredere !“ — mă gîndii cam ofensat. „Ar fi totuşi interesant să aflu ce fel de preparat am băut.“

La o cotitură a cărării, în faţa noastră se ivi deodată un mic lac, înconjurat de stuf. Cum să redai în cuvinte înfăţişarea lui ? Numai cel care a văzut vreodată cum curge metalul topit din cuptor ar putea găsi un termen de comparaţie pentru tabloul care se înfăţişa ochilor noştri. Da, întregul lac părea umplut cu oţel lichid alb, strălucitor în centrul bazinului şi gălbui către mal. De pe suprafaţa apei se înălţau uriaşe limbi de flăcări purpurii. Luate de vînt, ele se ridicau tot mai sus.

— Frumos, nu-i aşa ? întrebă Feodor Grigorevici, adresîndu-mi-se şi, fără să aştepte răspunsul, îmi puse o altă întrebare :

— Înoţi bine ?

— Nu prea, însă aş putea ajunge la celălalt mal.

— Dar sub apă cît poţi sta ?

— Vreo trei minute. Feodor Grigorevici, dacă vreţi, intru imediat şi îndeplinesc orice însărcinare.

— Fireşte că vreau. M-aş cufunda şi eu, dar de curînd am avut o criză grozavă de sciatică şi acum mă tem...

— Aş avea însă o rugăminte la dumneavoastră.

— Anume ?

— După ce se termină experienţa, povestiţi-mi, în linii mari, cu ce invenţie am de-a face...

Profesorul mă măsură atent cu privirea.

— Eşti curios ? Bine. Hai, dezbracă-te şi sari. Mai devreme sau mai tîrziu, oricum, tot o să ghiceşti despre ce-i vorba.

Apa era caldă. Cînd am coborît de pe mal, fără să vreau, mi-am tras piciorul înapoi — o clipă avusesem impresia că orice s-ar atinge de acest lichid strălucitor ca metalul topit ar arde pe loc. Numai după ce făcui cîţiva paşi pe ţărmul nisipos, îmi dispăru senzaţia neplăcută.

— Intră mai adînc ! auzii eu vocea lui Feodor Grigorevici. Nu te teme, fundul e drept.

Urmîndu-i îndemnul, m-am vîrît în apă pînă la piept.

— Acum, cufundă-te cu ochii deschişi şi străduieşte-te să reţii cît mai bine tot ce vezi !

M-am lăsat în adînc. De îndată, o pînză tulbure, luminoasă îmi acoperi ochii. Nu mai vedeam decît nişte dungi galbene, şerpuitoare. Dînd cu putere din mîini, mă apropiai de fundul lacului şi înotai

de-a lungul său, atingîndu-l aproape cu degetele. Începeam să-l disting mai bine: părea mai întunecat în comparație cu masa de apă strălucitoare. În fața mea sclipeau contururile difuze ale nisipului, cu formele lui accidentate. Deodată zării un obiect mic negru și întinsei mîna să-l apuc. Dar el țîșni repede în lături. „Un pește" — gîndii eu și, încercînd să nu-l scap din vedere, făcui cîteva mișcări energice cu mîinile. Peștele avea o comportare neobișnuită. Se îndreptă către un tufiș de plante acvatice și, ferindu-se de mine, se tupilă acolo. Nu mai aveam aer. Dînd pentru ultima oară din mîini, înșfăcai smocul de plante submarine; simții pe loc o durere ascuțită în deget. Îmi făcui vînt cu picioarele și iată-mă ajuns la suprafață.

— Piotr Andreevici! strigă la mine profesorul. De ce stai atît sub apă? Ieși pe mal. Ce ai găsit acolo?

Ceea ce sub apă luasem drept pește se dovedi a fi un rac mare. Se prinsese cu putere de degetul mare și cu greu reușii să-i desfac cleștele.

— Primul trofeu submarin! se entuziasmă Feodor Grigorevici ca și cum aș fi prins nu un rac, ci ditamai somnul. Asta înseamnă că ai văzut cîte ceva și sub apă! Ehe! Dar răufăcătorul ăsta te-a mușcat de deget!

Din arătătorul mîinii stîngi îmi picura sînge... dar ce sînge ciudat! Era verde și strălucitor. „Din cauza preparatului, sîngele și-a schimbat culoarea!" — îmi trecu prin minte. „Poate că în aceasta constă secretul tainicei vederi!?"

Peste cîteva clipe eram din nou pe cărare. Norii care acopereau cerul începură să se împrăștie. Se înseninа. Se arătau stelele. Păreau atît de strălucitoare, încît mă dureau ochii cînd le priveam altfel decît printre gene.

— Păcat că nici unul dintre noi nu se descurcă cum trebuie în astronomie, se tîngui Feodor Grigorevici. Mi se pare că văd stele noi, pe care nu le-am observat încă. Dar putem să verificăm foarte ușor. Gurov! se adresă el asistentului său, privește atent la constelația Ursa Mică. Vezi ceva printre stelele aflate la extremități?

— Nu, nu văd.

— Dar dumneata? mă întrebă Feodor Grigorevici.

M-am uitat cu atenție în direcția indicată. Acolo, în mijlocul cunoscutei constelații, ardea un mănunchi de cinci-șase stele; păreau niște beculețe slabe. Uneori, limbile strălucitoare care pluteau prin aer le ștergeau de pe boltă, dar cînd se retrăgeau vedeam clar aștrii roșietici.

— Văd, răspunsei. Văd destul de bine vreo șase stele, dispuse foarte aproape una de alta.

— Poți să desenezi așezarea lor?

— Să încerc...

Am luat de la Gurov blocnotesul și imediat am schițat așezarea noilor corpi cerești în raport cu Ursa Mică.

— Așa, așa, mă încurajă profesorul, aruncîndu-și privirile pe hîrtie, peste umărul meu. Steaua aceea ai desenat-o, mi se pare, ceva mai la stînga decît e în realitate.

Am mai verificat o dată desenul cu punctele luminoase de pe boltă, măsurînd distanța dintre aștri cu ajutorul creionului ținut cu mîna întinsă.

— Uite, acum nu e rău, spuse bătrînul satisfăcut, privind atent opera mea. Ne-a mai rămas să-i dăm un nume acestei constelații noi. Se va numi constelația ziaristului Veselov.

— Ce legătură are cu mine? Trebuie să poarte numele dumneavoastră.

— Fii liniștit, ne ajung tuturora. Eu mi-am pus deoparte un conglomerat de stele mai puternice. Privește acolo, vezi? Fiecare dintre ele are o strălucire purpurie, exact ca planeta Marte cînd coboară sub orizont.

Îmi luă blocnotesul și cu sîrguință desenă noua constelație. Gurov, uimit, privea cînd la noi, cînd la cer, încercînd să vadă aștrii care pentru el erau invizibili.

— Perfect! exclamă Feodor Grigorevici, terminînd schița. Sînt convins că aceste grupări de stele nu sînt vizibile acum nimănui și că niciodată nu vor fi observate cu telescoapele obișnuite... Cred că preparatul nostru va fi bine primit și de astronomi.

În întuneric, Gurov notă ora observației.

— Trebuie să ne grăbim, spuse deodată Feodor Grigorevici. Sînt două ore de cînd am luat preparatul și încă nu știm cît va mai fi activ. E posibil ca totul să se termine mai repede decît ne închipuim.

Trecuse mult de miezul nopții. Nu se vedea în jur nici țipenie de om. Noi îl susțineam de brațe pe Gurov, care orbecăia prin beznă.

— N-o să mergem direct la gară, spuse profesorul. Acolo poate fi lume și e lumină... S-o luăm către dreapta, spre linia ferată; stăm puțin acolo și ne reîntoarcem.

Cele patru șine aruncau în întuneric o lumină roșie-închisă, de parcă atunci ar fi coborît de pe rolele unui laminor.

Feodor Grigorevici luase blocnotesul de la Gurov și, urcîndu-se pe terasament, își nota impresiile. Chiar lîngă noi, drumul de fier făcea o cotitură și se înfunda în pădure. Pe neașteptate, de după copaci, se auzi un șuierat prelung, iar pe cer se ivi un mănunchi uriaș de scîntei, pe care vîntul le împrăștie. Pe trunchiurile arborilor, ca și cum ne-ar fi căutat, aluneca raza orbitor de albă a farului.

— Trenul! țipă Feodor Grigorevici, coborînd în fugă de pe terasament. Împiedicîndu-se, scăpă pe șină carnetul cu însemnări.

— Fugi ! îmi strigă el. Ce faci ?

Eu zăbovii pe linie ca să ridic carnetul. Farul locomotivei trecu cu raza sa, iute, ca un fulger, peste ochii mei și pe loc simții o usturime în ceafă. Cercuri albe începură să-mi joace în fața privirilor. Gurov mă înșfăcă de braț și mă trase jos de pe șine. În spatele nostru huruia o garnitură grea.

— De ce n-ai fugit de îndată ce te-am chemat ? se înfurie Feodor Grigorevici.

— Blocnotesul rămăsese pe șine. S-ar fi pierdut toate observațiile dumneavoastră.

— Dar ochii ? Nu ți-i mai șterge cu palmele ! Vezi ceva ?

— Nimic... Doar cîteva pete albe...

— Închide pleoapele și nu le mai deschide. E foarte serios. Ai fost orbit. Te prevenisem... Trebuie să ne întoarcem imediat acasă, se adresă el, de data asta lui Gurov.

Am avut noroc. Am oprit un autocamion care ne duse repede pînă aproape de vilă.

Feodor Grigorevici mă întinse pe patul lui, astupă cu grijă ferestrele și, desfăcîndu-mi batista cu care-mi legase ochii pe drum, îmi turnă sub fiecare pleoapă cîteva picături dintr-un medicament.

— Bea, te rog, și asta, spuse el, și simții pe buze marginea unui pahar.

— Acum stai așa nemișcat. Curînd trebuie să se sfîrșească acțiunea preparatului. Atunci o să știm precis cît de grav au suferit ochii dumitale.

Zăceam în pat fără să fac o mișcare. Picăturile lui Feodor Grigorevici îmi înțepau pupilele. Durerea surdă din ceafă continua să persiste. Nu știu de ce, simțeam o durere și în artera cubitală, precum și puțină greață.

*

— Ei, ce mai faci ? auzii vocea lui Feodor Grigorevici și-mi dădui seama că mă scutura de umăr. Somniferul pe care ți l-am dat și-a făcut efectul. Ai dormit nouă ore.

Încercai să deschid ochii, dar fără să reușesc. Pleoapele se lipiseră din cauza medicamentului.

— Încearcă acum, dar cu atenție, îmi spuse profesorul ștergîndu-mi genele cu o bucată de vată udă.

În cameră era atît de întuneric, încît nu puteam să zăresc nimic. Deosebii cu greu silueta unui om care ședea pe pat la picioarele mele.

— Văd ceva, dar foarte prost...

— Așa și trebuie. Dar acum ?

Dădu puțin la o parte draperia, și în încăpere se aprinse o rază strălucitoare de soare. În jur, totul se însufleți parcă. Lîngă mine ședea Gurov. Feodor Grigorevici era aplecat asupra mea, privindu-mă îngrijorat.

— Văd totul!

— Minunat. Nu-ţi trec nişte pete pe dinaintea ochilor?

— Nu.

— Perfect! Ai scăpat ieftin. Putea fi mult mai rău. Dacă vrei, poţi să te ridici. E timpul să prînzim.

La masă, îl rugai pe profesor să-mi povestească despre preparatul său.

— Nici nu ştiu cum să încep, spuse el. Eşti, în general, la curent cu teoria vederii?

— Nu prea, recunoscui eu.

— Uite, vezi, răspunse el puţin descurajat. Înseamnă că trebuie să-ţi explic începînd de la a, b, c... Pregăteşte-te să asculţi o conferinţă plicticoare.

— Pot să-mi notez explicaţiile dumneavoastră?

— Ei, asta ar fi chiar prea şcolăreşte. Dar, dacă te interesează, poftim, notează-ţi.

Întotdeauna am la mine blocnotesul şi creionul. Le-am scos din buzunar şi, în timp ce profesorul vorbea, eu îmi făceam însemnări.

— Ochiul omului este un aparat foarte perfecţionat, începu interlocutorul meu. Posibilităţile lui sînt însă mărginite. Dintre toate undele electromagnetice existente în natură, retina noastră este sensibilă doar la un diapazon îngust, cuprinzînd unde care diferă între ele numai cu patru zecimi de micron*. Cele mai scurte unde ale acestui diapazon ne provoacă senzaţia culorii violete, cele mai lungi — a roşului închis. Pînă aici e clar?

— Da, da! Continuaţi.

— Diapazonul senzitiv despre care am vorbit s-a format la om ca rezultat al adaptării multimilenare la o mai bună recepţionare vizuală a lumii înconjurătoare. Cercetările au arătat că distribuţia sensibilităţii ochiului în raport cu lungimile de undă este foarte asemănătoare cu repartizarea energiei solare reflectate de frunzele plantelor. E şi firesc, deoarece lumea vegetală a constituit de-a lungul veacurilor mediul natural care îl înconjură pe om...

— Nu ştiam nimic despre o asemenea adaptare. E superb.

— Da, e superb. Acum o să-ţi descriu pe scurt cum avem senzaţia luminii. Cristalinul ochiului, ca şi obiectivul unui aparat fotografic, proiectează imaginea tuturor obiectelor pe retină; aceasta e formată din cîteva sute de milioane de bastonaşe şi conuri microscopice sensibile la lumină şi la culoare. Bastonaşele conţin o substanţă specială, rodopsina, sau purpurul vizual, în care, sub acţiunea luminii, se produce un proces fotochimic complex. În conuri se găseşte, de asemenea, o substanţă sensibilă la lumină, iodopsina, care reacţionează la diferite culori ale spectrului altfel decît rodopsina...

---

* *Un micron* — o miime de milimetru (*n.t.*).

— Scuzați-mă, Feodor Grigorevici, îl întrerupse Gurov, v-aș propune să fiți mai concis, altfel o să intrați în prea multe detalii.

— Adevărat! Pe scurt, produsul descompunerii rodopsinei și a iodopsinei sînt excitanții primari ai extremității nervului optic. De la bastonașele și conurile ochiului, excitația se transmite prin fibrele nervoase la centrul final al vederii — partea occipitală a scoarței creierului. Aici se formează imaginea complexă a lumii ce ne înconjură.

— Complicat sistem, observai eu, notînd fiecare cuvînt.

— Foarte complex și nici nu e studiat încă pînă la capăt, confirmă profesorul. Vreau să-ți reamintesc că procesele fotochimice în rodopsină și iodopsină apar sub influența unor unde electromagnetice cu un diapazon foarte precis. Oscilațiile electromagnetice de alte lungimi de undă nu au nici o influență asupra acestor substanțe. Noi, de pildă, nu vedem undele radiofonice, nu vedem razele roentgen și gama, deși și acestea sînt unde electromagnetice care se deosebesc de cele luminoase numai prin frecvența oscilațiilor.

— Așa lucrează ochiul normal al omului, continuă el. În unele cazuri, ar fi însă foarte interesant și folositor să lărgim posibilitățile vederii obișnuite, astfel încît să vedem „nevăzutul". Probabil știi că obiectele din jurul nostru nu numai că reflectă razele care le vin de la o sursă oarecare, dar sînt ele însele izvoarele unor unde invizibile cu ochiul liber. Sînt așa-numite raze infraroșii sau calde. Nu le confunda cu căldura aerului torid. Razele infraroșii se pot răspîndi în vid, exact ca și cele de lumină. Sînt și ele oscilații electromagnetice, dar lungimea lor de undă e mai mare decît a luminii și de aceea nu influențează elementele fotosensibile ale retinei. În consecință nu le vedem. Putem stabili existența lor doar cu ajutorul unor aparate speciale. Și acum fii atent. După mulți ani de studiu, Gurov și cu mine am creat un anumit preparat sub acțiunea căruia rodopsina și iodopsina din bastonașele și conurile ochiului obișnuit își modifică însușirile: aceste substanțe devin sensibile la razele infraroșii. Dumneata ai luat o doză din acest preparat și ai văzut în întuneric toate obiectele așa cum apar ele ca surse de radiații infraroșii. Asta-i totul.

— Stați puțin, Feodor Grigorevici, cum adică: asta-i totul? îl implorai eu. Explicați-mi mai amănunțit.

— Nu pot să-ți mai spun nici un cuvînt despre preparatul nostru.

— Spuneți-mi cel puțin cum l-ați denumit?

— „Lambda zero virgulă șaptezeci și șase — patru sute douăzeci"

— De ce?

— Deoarece razele infraroșii ocupă un diapazon de unde aproximativ de la șaptezeci și șase de sutimi pînă la patru sute douăzeci de microni, iar cu litera greacă „Lambda" în fizică se notează de obicei lungimea de undă. Despre preparat — nici o vorbă mai mult.

— Atunci explicați-mi ceea ce am văzut. Ce erau acele limbi de

foc ce pluteau continuu prin aer? De ce vedeam ca printr-o ceață? De ce din botul lui Urciun ieșea un fum albastru? De ce sîngele devenise verde? De unde au apărut noi stele pe cer?...

— De o mie de ori „de ce?", rîse profesorul, întrerupîndu-mă. Totul e foarte simplu. Oricare dintre obiectele înconjurătoare aveau o temperatură superioară lui zero absolut *. Prin urmare emanau raze infraroșii cu diferite lungimi de undă, sau, cum se mai spune, cu compoziții spectrale deosebite. Ele acționau asupra rodopsinei și iodopsinei fiecare în alt fel. În scoarța creierului, excitațiile venite de la nervul optic trezeau senzația culorilor cu care omul este obișnuit. Obiectele încălzite mai tare ni se păreau albastre, cele călduțe — portocalii, iar cele aproape reci le vedeam roșii **.

— Și limbile de foc din aer?

— Reprezintă iradiația infraroșie a vaporilor de apă prezenți necontenit în atmosferă. Fumul albastru din botul lui Urciun — aceeași vapori, însă încălziți și mai tare. Noile stele de pe cer sînt stinse de mult, dar mai sînt calde și nu pot fi văzute prin nici un telescop obișnuit și cu atît mai puțin cu ochiul liber. Vălul alb care ni se plimba mereu în fața privirilor era, pare-se, radiația bastonașelor și a conurilor din propriii noștri ochi. Doar și ele au o anumită temperatură, deci iradiază raze infraroșii.

— Extrem de interesant! Dar ce foloase practice poate aduce preparatul dumneavoastră?

— Cred că destul de mari. Te-ai convins că poți observa cu ajutorul lui și cele mai ușoare schimbări de temperatură. Mai poate folosi în industrie, în munca de cercetare științifică, în medicină, în astronomie. E drept că această invenție mai trebuie pusă la punct, dar în principiu, după cum vezi, problema e dezlegată.

— Acum am putea vedea omul invizibil al lui Wells chiar și în plină noapte, adaugă, zîmbind, Gurov! Temperatura corpului invizibil, rămînînd aceeași ca la orice om, ar radia o lumină albăstruie.

— Tare aș vrea să scriu o povestire despre tot ce s-a petrecut în această noapte, mă adresai lui Feodor Grigorevici. Firește, dacă îmi permiteți.

— În nici un caz! replică el categoric. Deocamdată, despre preparatul nostru nu trebuie să se publice nimic. Deși... Stai puțin... Poți să descrii ceea ce s-a întîmplat cu dumneata sub forma unei povestiri științifico-fantastice. În felul acesta nu mai am nici o obiecție.

Drept care am și scris această povestire.

Traducere de
ȘTEFAN IUREȘ și DAN LĂZĂRESCU

---

* *Zero absolut* — —273°C (*n.r.*).

** Spectrul nou de care vorbește autorul nu reproduce, firește, spectrul obișnuit luminos, ci o nouă gamă rezultată din descompunerea infraroșului (*n.r.*).

Cuvîntul cititorilor

Sînt și eu un pasionat cititor al Colecției, pe care o posed în întregime, de la numărul 1. Pînă acum am 6 volume legate, iar alte 4 sînt în curs de finisare. Îmi plac lucrările care apar pe mai multe numere. Apariția neregulată a Colecției îmi produce o mare bătaie de cap, trebuind să urmăresc zilnic dacă a ieșit vreun număr nou. Contrar celorlalți cititori, sînt pentru apariția bilunară a Colecției.

PETRE CERNEA
București

Cînd m-am apucat să vă scriu, m-a cuprins o mare emoție gîndindu-mă la faptul că astăzi în țara noastră fiecare tînăr care este dornic să învețe, să pătrundă în împărăția științei își poate îndeplini visul. M-am gîndit la mine însumi. Am urmat cursurile elementare într-o școală sătească. Avînd condițiile necesare, am putut urma cursurile unei școli medii de cultură generală, unde mai sînt încă elev.

Încă de mic am vrut să devin geolog și parcă văd cum visul meu prinde aripi.

Cînd am venit la Suceava, am dat din întîmplare peste o fasciculă a Colecției. Era prin 1957, și fascicula se numea „Indienii" de Vitalii Trenev. Atît de mult m-a captivat această povestire, încît m-am hotărît să cumpăr toate broșurile care vor mai apărea în Colecție. Astăzi, spre satisfacția mea, mă număr printre pasionații cititori ai Colecției.

Aș avea și eu o dorință, și anume : fasciculele să apară săptămînal, căci apărînd bilunar țin prea încordat pe cititor pînă la apariția unui număr nou.

FIERARU GHEORGHE
elev clasa a XI-a A
Școala medie mixtă nr. 2
Suceava

Povestirile colecției peste hotare

În februarie 1961, revista cehoslovacă în limba maghiară „Természet és társadalom" („Natura și societatea") din Bratislava a publicat traducerea povestirii „Pisica din Baskerville" de Octavian Sava și Alexandru Andy, apărută în colecția noastră în noiembrie 1957.

Citiți în numărul 158 al colecției povestirea lui

MIHU DRAGOMIR

„Pe lungimea de undă a Cosmosului"

Inapoindu-se din prima expediție întreprinsă în afara sistemului nostru solar, o astronavă recepționează o muzică tulburătoare. Astronauții îi dau denumirea de „simfonia Cosmosului". Ascultînd-o, fiecare dintre ei retrăiește împrejurările în care s-au petrecut evenimentele cele mai importante din viața sa, și profunzimea acelor acorduri îi ajută, parcă, să găsească noi soluții în probleme ce li se păreau pînă atunci nerezolvabile.

Tiparul: Combinatul poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

2012

CLUB

COLECȚIA

Povestiri

ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

Abonamentele la revista „Ştiinţă şi Tehnică" şi la colecţia de „Povestiri ştiinţifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituţii şi de la sate, secţiile de difuzare a presei, precum şi de către factorii şi oficiile poştale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PREȚUL 1 LEU

• IUNIE 1961